

Jak si porozumět s úřady? Ombudsman zjistil, že úřady nevyřizují podání v cizích jazycích jednotně

30.10.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Jak reagují české úřady, když se na ně obrátí cizinec v jiném než úředním jazyce (češtině či slovenštině)? To zjišťoval nový výzkum ombudsmana. Z jeho výsledků vyplývá, že přístup úřadů k cizojazyčným elektronickým podáním není jednotný. Roli hraje složitost podání i jazyková vybavenost úředníků. Ministerstvo vnitra vyzvalo úřady, aby se řídily doporučeními, která z výzkumu ombudsmana vyplývají.

„Úředníci nesmí ignorovat podání jen proto, že není v úředním jazyce. O ověřený překlad z cizího jazyka můžou žádat jen u těch podání, která zahajují řízení,“ vysvětluje ombudsman Stanislav Křeček. Ve svém výzkumném šetření se zaměřil pouze na ta elektronická podání, která nezahajují řízení. Proto u nich cizinci nemusí dokládat ověřený překlad.

Data pro výzkum sbíral v dotazníku, který poslal ministerstvům, jiným ústředním orgánům státní správy (Českému telekomunikačnímu úřadu či Energetickému regulačnímu úřadu) a vybraným dohledovým úřadům (např. České obchodní inspekci, České školní inspekci či Generálnímu finančnímu ředitelství), magistrátům, krajským úřadům a úřadům obcí s rozšířenou působností. Co z výsledků zjistil?

Podobná zkušenost, různé postupy: Úřady nepostupují jednotně

Do výzkumu se zapojilo 90 % úřadů, které ombudsman oslovil. Z celkem 262 úřadů ale přišlo 336 odpovědí. Od některých úřadů přišlo více odpovědí, protože postup při přijímání a vyřizování podání v cizím jazyce není napříč jejich organizační strukturou jednotný.

„Je nepřípustné, aby různé odbory úřadu postupovaly rozdílně. Z výsledků výzkumu jsme vyvodili doporučení. Většina úřadů přislíbila, že se jimi bude řídit,“ sdělil ombudsman, který je v budoucnu připravený dohlížet na plnění slibů. Jeho návrhy navíc Ministerstvo vnitra představilo na pravidelné poradě, kde úřady vyzvalo, aby se jimi řídily.

To je důležité i proto, že podání v cizích jazycích nejsou výjimkou. Nejčastěji se s nimi setkávají dohledové úřady a jiné ústřední orgány státní správy (ze 71 %) a nejméně (z 54 %) obecní úřady obcí s rozšířenou působností (kromě magistrátů).

Úředník, nebo překladač: Kdo a jak mi odpoví?

Anglicky, německy, polsky, ukrajinsky, ale třeba i italsky, francouzsky a někde dokonce i maďarsky. Z těchto všech jazyků jsou někteří úředníci schopni sami přeložit podání a pak v nich i odpovědět. Úředníci ministerstev, ústředních orgánů státní správy a dohledových úřadů jsou lépe jazykově vybaveni než zaměstnanci krajských úřadů, magistrátů a obcí s rozšířenou působností.

„Dobrá zpráva je, že překlady do úředního jazyka v situacích, kdy nejsou nutné, vyžadují úřady jen v menšině případů. Nejméně na ministerstvech, nejvíce na magistrátech a krajských úřadech. Tam vyžadují překlady asi u dvou pětin cizojazyčných podání,“ uvedl ombudsman. Ministerští úředníci také méně často odpovídají v úředním jazyce (ve 27 %), češtinu v odpovědích naopak nejvíce

používají úředníci magistrátů a krajských úřadů (v 62 %).

A co informace z webových stránek? Výzkum zjistil, že nejčastěji mají cizojazyčné verze webových stránek krajské úřady a magistráty (88 %), méně ministerstva (60 %) a nejméně obce s rozšířenou působností (52 %). U webových stránek používají úřady často automatické překlady. Ty úředníci uplatňují stále častěji také u jednoduchých podání.

Co ombudsman doporučuje úřadům?

- Úřady nesmějí podání ignorovat jen proto, že není v úředním jazyce.
 - Úřady mají oprávnění vyžadovat úředně ověřený překlad podání jen tehdy, pokud směřuje k zahájení řízení.
 - Pokud podání k zahájení řízení nesměřuje, mohou vyžadovat překlad v případech, kdy úředníci nejsou dostatečně jazykově vybavení a nemohou si pomoci dostupnými webovými prohlížeči.
 - O překlad musí úřad podatele požádat adresně, a to nejlépe v jazyce podání.
 - Úřady by měly usilovat o to, aby byl jejich personál dostatečně jazykově vybavený. Minimálním standardem by měla být angličtina.
 - Úřady by měly přijmout jednotná pravidla při vyřizování cizojazyčných podnětů.
-
- Plné znění výzkumu „Cizojazyčná elektronická podání“

https://www.ochrance.cz/aktualne/jak_si_porozumet_s_urady_ombudsman_zjistil_ze_urady_nevyrizuji_podani_v_cizich_jazycich_jednotne